

ZUTPHEN 2025

Praat mee!

In de periode september - november 2013 vonden verschillende gesprekken, debatten en ontmoetingen plaats in de gemeente Zutphen. Het doel was om te inventariseren wat de Zutphense gemeenschap, in de volle breedte, belangrijk vindt voor de toekomst. Met deze input wordt in 2014 een koers voor de toekomst uitgestippeld. Maak in dit magazine kennis met de visie van uw stadsgenoten.

INHOUD

In gesprek met de stad
Burgemeester Gerritsen

4/5

6/7

Interview met Henrike Aarnink en Henk Sieben,
opdrachtgevers gemeente Zutphen

"We moeten ideeën op elkaar afstemmen."

Uitleg thema's

8/9

Algemene conclusies

*"Al die initiatieven
en samenwerkings-
verbanden in
Zutphen, vormen een
prachtige archipel."*

10/11

Zutphen Zapp
door sociale media

12/13

Werk & Inkomen

14/15

*"Zutphen moet de eco-
nomische kansen op het
gebied van duurzaamheid
en innovatie de komende
jaren echt gaan pakken!"*

16/17

Jongeren over de toekomst in 2025

*"De nieuwe generatie weet heel
goed wat ze wil..."*

Identiteit, Imago & Voorzieningen

20/21

*"We zijn het best bewaarde
geheim van Nederland."*

22/23

**Wat is Zutphen volgens
haar bewoners?**

26/27

Burgemeestersdiner

Een speciaal diner waar
Zutphenaren die ook
landelijke bekendheid genieten
en landelijke bekende mensen die
een bijzondere band met Zutphen
hebben, door de burgemeester
voor waren uitgenodigd. Hoe
kijken zij aan tegen de toekomst
van Zutphen?

Expositie 2025
Praat mee

30/31

Kunst & Cultuur

*"Kunst en
cultuur
maken de ziel
van Zutphen."*

24/25

Zorg & Welzijn

28/29

*"Wat is het ideale
'Zutphens Model'
in toverwoorden?"*

Colofon

32/33

Zutphen is een geweldige stad en dat willen we graag zo houden! Maar dat gaat niet vanzelf. Het is nodig om te (blijven) investeren in zaken die we als Zutphenaren belangrijk vinden. Hierbij moeten we ook keuzes maken. En om goede keuzes te maken heb je een duidelijke koers nodig.

In september dit jaar (2013) hebben we het project 'Zutphen 2025. Praat mee' opgestart om zoveel mogelijk input te krijgen van onze inwoners. Het doel was om te inventariseren wat de Zutphen-se gemeenschap, in de volle breedte, belangrijk vindt voor de toekomst. We hebben gesproken met nieuwkomers en oudgedienden, met jongeren en hun ouders, met ondernemers en kunstenaars, met allochtonen en autochtonen, met bekende Zutphenaren en de man (m/v) in de straat, met welzijnswerkers en mantelzorgers.

Dit heeft geresulteerd in een breed scala aan visies, beelden en ideeën waar wij als gemeente heel blij mee zijn. Want deze input is voor ons een belangrijke basis om volgend jaar, na de gemeenteraadsverkiezingen, een goede koers voor de toekomst uit te kunnen zetten.

Deze koers is overigens niet alleen voor ons belangrijk, maar voor iedereen die in Zutphen woont, werkt of recreëert. Want dit zal de leidraad vormen voor investeringen die wij gaan doen, de keuzes die wij moeten maken en de rol die we als gemeente gaan en willen spelen. En daarbij kijken we niet alleen goed naar onze eigen Zutphense gemeenschap maar ook om ons heen: naar de mooie regio die ons omringt en de grote steden

in de buurt. We gaan kijken hoe we als gemeente onze eigen bevolking het beste kunnen ondersteunen, hoe we ondernemerschap kunnen versterken, hoe we samenhang kunnen verbeteren, hoe kunst, cultuur en levensbeschouwing onze stad nog aantrekkelijker kunnen maken en hoe we een goed sociaal vangnet kunnen blijven bieden in het licht van de grote veranderingen op het gebied van zorg en welzijn. Kortom, deze koers geeft aan hoe wij als bijzondere, historische stad aan de IJssel de toekomst in willen gaan.

Maar we beginnen bij u, de mensen die in Zutphen wonen, werken of winkelen. De mensen die Zutphen kleur en inhoud geven. In dit magazine leest u wat zij belangrijk vinden voor de toekomst. En alles wat zij van belang vinden, dat is ook voor mij van belang. Ik wens u veel leesplezier in de verwachting dat u ook herkenning vindt in wat wij de afgelopen maanden hebben opgehaald.

Arnold Gerritsen, burgemeester

December 2013

“Om goede keuzes te maken heb je een duidelijke koers nodig.”

INTERVIEW

Henk Sieben en Henrike Aarnink

Het jaar 2025 lijkt misschien nog ver weg, maar is het niet. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst is het belangrijk om als stad een visie te hebben, zodat je weet waar je heen wilt. Daarom is de gemeente Zutphen dit jaar begonnen met een project om te komen tot een strategische visie. En dat gebeurt in drie stappen: allereerst is door onderzoeksbureau Atlas voor Gemeenten bekeken hoe Zutphen er op dit moment voor staat, hoe Zutphen het 'doet' ten opzichte van andere steden en regio's in het land. Daarna is het gesprek aangegaan met de stad, om op te halen hoe de Zutphense gemeenschap tegen de toekomst aankijkt en om mensen en organisaties met elkaar in contact te brengen. De gemeenteraad beslist na de verkiezingen van 2014 over de derde stap, het daadwerkelijk opstellen van een strategische visie. In dit magazine treft u een verslag van stap 2, het gesprek met de stad!

Henrike Aarnink (intern opdrachtgever) en Henk Sieben (projectleider) zijn vanuit de gemeente Zutphen verantwoordelijk voor dit traject. Henrike vertelt over het waarom van het gesprek met de stad. 'De input van de Zutphense gemeenschap, dus van ondernemers, bewoners, jongeren, politiek betrokkenen, woningcorporaties, kunstenaars, scholen, zorginstellingen en anderen is essentieel om te komen tot een nieuwe strategische koers. De input helpt ons om keuzes voor de toekomst te maken, maar ook om te zien waar Zutphenaren zelf al mee bezig zijn'.

Er wordt al zoveel gepraat, waarom was dit traject nodig?

Henrike: 'Er gebeurt in onze gemeente inderdaad ontzettend veel. Juist daarom is het nodig om ideeën van burgers en gemeente op elkaar af te stemmen en te bespreken hoe we de toekomst van Zutphen voor ons zien en hoe we die gezamenlijk vorm kunnen geven. Een gezamenlijk vooruitzicht geeft samenhang. Dan versterken we elkaar. Als we weten waar we heen willen, dan weten we ook beter wat we nu moeten doen om daar te komen en wat we van elkaar kunnen verwachten.'

Over welke thema's is gesproken?

Projectleider Henk Sieben: 'Uit het onderzoek van Atlas voor Gemeenten kwam een aantal thema's naar voren voor de toekomst van Zutphen. Dat had uiteraard te maken met 'harde' thema's als economie, werk en inkomen en de infrastructuur, maar ook over wat 'zachtere' onderwerpen als het belang van kunst en cultuur, welzijn en levensbeschouwing voor Zutphen. Er gaat in de komende jaren ook veel

veranderen op het gebied van zorg en welzijn en daarom is daar ook specifiek met deskundigen over gesproken'.

Een waaier aan bijeenkomsten, interviews en gebruik van social media.

Ten behoeve van het gesprek met de stad heeft een grote diversiteit aan bijeenkomsten, interviews en activiteiten op onder meer social media plaatsgevonden. Henrike: 'We vonden het belangrijk om verschillende mensen op diverse manieren aan te spreken over de thema's. Daarmee wilden we een zo breed mogelijk spectrum aan ideeën, wensen en gedachten naar voren laten komen. Zo is er een grote plenaire aftrap in de burgerzaal geweest waar bekende en minder bekende Zutphenaren aan het woord kwamen over hun visie op 2025.'

"Als we weten waar we heen willen, dan weten we ook beter wat we nu moeten doen om daar te komen en wat we van elkaar kunnen verwachten."

Er was een talkshow en daarna een markt, waar de deelnemers op verschillende manieren konden aangeven hoe zij naar de toekomst keken. Mensen kregen bijvoorbeeld €100.000,- en konden aangeven aan welke voorzieningen zij die zouden willen besteden. Of ze konden aangeven welke ontwikkelingen zij in zorg en welzijn of op het terrein van kunst en cultuur verwachten. Maar er is ook met ondernemers gesproken en mensen uit de kunst en cultuur-sector.

Er is een speciaal huiskamergesprek geweest over zorg en welzijn in 2025. We hebben met kinderen van groep 7 en 8 van een basisschool gesproken, maar ook met jongeren in de leeftijd van 15 - 18 jaar. De burgemeester heeft gedineerd met Bekende Zutphenaren (bekende Nederlanders met een bijzondere band met Zutphen), maar er zijn ook straatinterviews gehouden in de verschillende wijken. De inhoudelijke conclusies zijn ook een week lang tentoongesteld op een expositie in de hal van het stadhuis, wat ook reacties en de nodige aanvullingen opleverde. Dit alles levert een gevarieerd beeld op van wat mensen die in Zutphen (en omgeving) wonen of werken belangrijk vinden voor de toekomst, wat de mensen van de gemeente verwachten en wat zij zelf kunnen en willen bijdragen aan de Zutphense samenleving. Henk: 'Sommige onderwerpen hebben we in deze fase beperkt uitgediept omdat er al heel goed materiaal ligt. Zo is net voor de zomervakantie de Woonvisie verschenen, waarbij gedurende ruim een jaar met de partners in de stad nauw is samengewerkt.'

Er zijn veel lokale initiatieven onder meer op het gebied van duurzaamheid en ondernemerschap die ook input gaan leveren voor de koers naar 2025.

Hoe kijk je naar de resultaten?

Henk: 'Ik ben blij dat we zoveel verschillende mensen en groepen hebben gesproken. Het is echt gelukt om heel veel gesprekken aan te knopen met mensen die we normaal niet zo snel spreken als gemeente. Zo weten we beter wat er speelt in de breedte van de Zutphense gemeenschap. Waar ik ook blij mee ben is dat we niet alleen een inhoudelijk resultaat hebben in de vorm van dit magazine, maar dat we er ook in geslaagd zijn nieuwe verbindingen te leggen tussen mensen en organisaties. Ik heb de indruk dat de behoefte daar aan groot is. Misschien moeten we daar als gemeente meer mee doen, maar dan loop ik al vooruit op de conclusies.'

"We moeten ideeën over de toekomst op elkaar afstemmen."

THEMA'S

Het gesprek met de stad ging over de volgende thema's:

1

Werk en Inkomen

Waar verdient Zutphen haar geld mee? Hierbij gaat het om de kansen en bedreigingen op het gebied van bedrijvigheid, toerisme, innovatie, duurzaamheid en dergelijke. Daarbij wordt ook ingegaan op werkgelegenheid en bereikbaarheid.

Identiteit, imago en voorzieningen

Zutphen en omgeving is mooi, er hangt een prettige sfeer, de bevolking is over het algemeen zeer tevreden. Wat zijn de kernkwaliteiten die deze aantrekkingskracht verklaren en hoe kan de identiteit van Zutphen worden versterkt? Wat zijn de verwachte en gewenste ontwikkelingen ten aanzien van voorzieningen?

2

3

Kunst en Cultuur

In Zutphen en omgeving wonen veel kunstenaars, zijn allerlei culturele organisaties en evenementen en wonen mensen die actief bezig zijn met het zieleleven. Hoe kan dit behouden blijven en versterkt worden?

4

Zorg en Welzijn

Op het gebied van zorg en welzijn verandert de komende jaren van alles. De vergrijzing neemt toe, mensen worden ouder en willen langer zelfstandig wonen en er komen nieuwe technologische mogelijkheden enzovoorts. De rol van de gemeente verandert ook - doordat het Rijk zaken overhevelt, maar ook omdat mensen steeds meer zelf de regie willen nemen. Wat verwachten verschillende partijen van deze ontwikkeling en van de rolverdeling tussen burgers, overheid en instellingen?

ALGEMENE CONCLUSIES

Zutphen anno nu

Zutphen is een stad met een ziel. Het is een stad waar je jezelf kunt zijn, waar mensen elkaar respecteren. Dat is iets wat ook in 2025 Zutphen moet kenmerken, vinden de mensen die zich hebben laten horen tijdens 'Zutphen 2025: Praat mee!'. Zutphen is volgens veel mensen een 'stad met een menselijke maat'. Een oude Hanzestad, waar veel kleine boetiekjes en leuke galeries zijn. De sfeer is prettig en ontspannen, het is veilig en rustig. Tegelijkertijd is Zutphen ook een gemeente waar verschillende bevolkingsgroepen hun eigen sfeer en woongemeenschappen vormen; dat geldt zowel in De Hoven, Warnsveld als het Waterkwartier.

Drie pijlers: inzetten op duurzaamheid en innovatie....

Vrijwel iedereen heeft het gevoel dat duurzaamheid en innovatie belangrijk is. Op het gebied van economie, van kunst en ook in het onderwijs. Duurzaamheid zou de basis van al het beleid moeten vormen, het stimuleren van duurzame innovatie wordt als dé uitdaging gezien om de samenleving voor te bereiden op de toekomst. Gesuggereerd is om hierbij ook meer publiciteit te zoeken, mogelijk door aan te sluiten bij een internationale beweging als "Go fossil free".

"Als je niet met duurzaamheid en innovatie bezig bent, ga je het gewoon niet halen."

...onderwijs...

Een tweede rode draad in veel bijdragen is onderwijs. Omdat de jeugd de toekomst heeft, is er veel aandacht nodig voor onderwijs. Veel mensen uit de Zutphense gemeenschap willen voor de jonge kinderen kleine scholen waarin ze een eigen identiteit kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk om verder te kijken dan de basis van rekenen, lezen en schrijven: het gaat om persoonlijke ontwikkeling en het bijbrengen van gemeenschappelijke waarden als duurzaamheid, respect en verbinding. Maar ook het middelbaar en voortgezet onderwijs is belangrijk. Het ontbreken van hoger onderwijs (HBO, universiteit) wordt als een gemis gezien voor de stad en voor jongeren. Het zou de stad reuring, innovatie en werkgelegenheid kunnen brengen.

"In Zutphen staat leren centraal: onderwijs aan kinderen, jongeren én volwassenen. Het is eigenlijk een leven lang leren. Zo is het leven tenslotte."

Gesuggereerd is om te kijken of opleidingen geworven kunnen worden die bij Zutphen passen: restauratiewerk, ambachten, archiefopleiding en praktisch, technisch onderwijs in nauwe samenwerking met bedrijven.

..en daadkracht!

De derde rode draad in alle bijdragen is daadkracht. Aan de ene kant wordt vaak gezegd dat er daadkracht ontbreekt in de stad, waarbij er bijvoorbeeld wordt gewezen op het ontbreken van samenwerking of de meerdere bijna parallel lopende initiatieven. Aan de andere kant nemen we waar dat er juist heel veel gebeurt in Zutphen, maar dat weinig mensen het overzicht hebben. Een oorzaak hiervoor is dat veel zaken in kleiner verband plaatsvinden en dat er veel bescheidenheid in de stad is. Zo is het mogelijk dat veel mensen niet weten wat anderen doen, terwijl er wel van alles beweegt.

"Je hoort mensen vaak zeggen: Er wordt in Zutphen heel veel gepraat, maar er gebeurt zo weinig. Maar dat beeld klopt niet, er gebeurt juist heel veel!"

De rol van de gemeente Zutphen

Veel mensen vinden dat de gemeente nogal star is als het gaat om zaken als vergunningverlening en handhaving. Mensen die initiatieven ontplooiën, zoals een buurtbarbecue, een festival of investeren in een onderneming, voelen zich nog al eens tegen gewerkt. Dit wil niet zeggen dat dit altijd terecht is: de gemeente moet ook de belangen van andere burgers beschermen (voorkomen van overlast, het bewaken van het milieu en de ruimtelijke samenhang etc.) en maakt daarin een zo goed mogelijke afweging. Maar een betere interactie met mensen en organisaties in de stad kan het draagvlak vergroten, zorgen voor meer ruimte voor initiatieven en zo voor positieve dynamiek.

"Al die initiatieven en samenwerkingsverbanden in Zutphen, vormen een prachtige archipel."

Geef burgers de ruimte en werk samen

In een tijd waarin meer initiatief van burgers wordt verwacht, moet ook goed gekeken worden naar de manier waarop daarvoor ruimte kan worden geboden, zonder dat andere burgers daar nadeel van ondervinden. De rol van de gemeente kan ook gezocht worden in het activeren van mensen via verschillende leer- en werkvormen. Samenwerking in de regio is een natuurlijke rol voor de gemeente Zutphen. In de Stedendriehoek met Deventer en Apeldoorn liggen nog veel kansen op het gebied van cultuur, toerisme, infrastructuur, onderwijs, etc.

-Arnold Gerritsen, burgemeester

Zutphen als archipel

In Zutphen zijn veel individuen en groepen zelfstandig bezig, elk met een eigen motivatie en met een eigen visie op de wereld. Dit geldt voor ondernemers, kunstenaars, cultuurorganisaties, scholen, verenigingen, zorgorganisaties, burgerinitiatieven, wijken en buurten, enzovoorts. Steeds zien we hetzelfde patroon: intensieve interactie tussen een groep mensen of organisaties, die van veel andere initiatieven in de stad weinig weet hebben of toch graag een ander accent willen leggen. Sommige mensen spreken daarbij van een 'eilandjescultuur'. Dit doet geen recht aan de kwaliteit die deze gegroeide situatie heeft. Waarom niet spreken van een archipel, waarin veel verschillende eilanden, elk met zijn eigen bewoners, opvattingen en werkwijzen, naast en mét elkaar een gemeenschap vormen? In een archipel moet elk eiland zelfstandig overleven, is samenwerking mogelijk met

behoud van eigen identiteit en kunnen enkele gezamenlijke uitgangspunten het 'verkeer' tussen verschillende gemeenschappen regelen. Mensen zien hierin een rol voor de gemeente: het creëren van verbindingen en het zoeken naar gezamenlijke uitgangspunten op basis waarvan organisaties in een netwerk met elkaar kunnen samenwerken. Dit betekent dat een eerste benadering die door sommigen wordt bepleit – het stimuleren van eenvormigheid en centrale aansturing – wordt vervangen door een tweede – het stimuleren van zelfstandigheid, uitwisseling en samenwerking. Dit komt in ieder geval naar voren in deze fase en hierover moeten we zeker het gesprek met elkaar aangaan in de volgende fase!

Bovendien is er een rol nodig die de archipel beter in de etalage zet: stads promotie, citymarketing, noem het zoals je wilt. Het zo weten te organiseren dat de parel die Zutphen is, meer kan schitteren!

"Goede bijeenkomst, zeg! Maar dit gebeurt wel vaker in Zutphen: dat je veel energie losmaakt en dingen ophaalt, maar dat je dan nooit meer iets hoort. Volgens mij moet er over een aantal maanden nog eens zo'n bijeenkomst georganiseerd worden. Mensen moeten elkaar ontmoeten, inspireren en verbindingen leggen!"

Zeer geslaagd @zutphenib
#wijn #whisky
#Zutphen2025 en heerlijke
koffie @VanWesselKoffie
Prachtig netwerk!

-Chanti Jansen

Boeiende bijeenkomst
afgelopen dinsdag tijdens
#zutphen2025, veel
betrokken inwoners gespro-
ken, inspirerende avond!

-Stadspartij Zutphen

De gesprekken die ik bij
#Zutphen2025 had, blijven
hangen. Over zorg en welzijn.
En over persoonlijk, digitaal,
professioneel en informeel.

-Claasje Reijers

Wat betekent Zutphen voor
u? #zutphen2025

-Gemeente Zutphen

Spreker Gerard Marlet: troef
Zutphen is unieke combi van
stedelijkheid en omringen-
de landschappelijke kwaliteit
#zutphen2025

@gem_zutphen

-Sonja Scholten

ZUTPHEN

Zapp door sociale media

Singer songwriter Anouk Wiggers trad
op tijdens "Praat mee" op
17 September

it was an amazing experien-
ce: I wanna go back and do it
all over again for ten million
times!! #zutphen2025

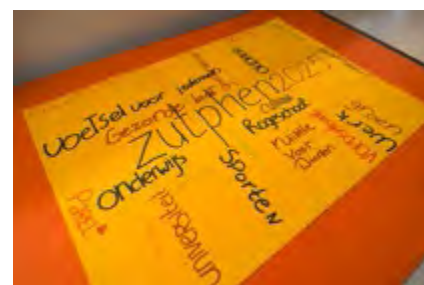
-Anouk

Mooie verhalen vanuit
verschillende
invalshoeken
over kwaliteiten en
kwetsbaarheden
van zutphen.

Op naar
#zutphen2025

-Patricia Withagen

"Er zou een
stadsfluisteraar door
Zutphen moeten
lopen met
voelsprietten voor de ontwik-
keling van
kunst en cultuur"

Spanning stijgt: om 13.00 u
presenteert groep 7/8 kijk op
#Zutphen2025 aan de burgemeester
en wethouder!

-OBS de Parel

Bij basisschool OBS de Parel @obsDe-
Parel spraken we vrijdag met betrokken
ouders over Zutphen 2025. Uiteraard
hadden ze uitgesproken ideeën over
onderwijs: 'Kleinere scholen moeten
blijven bestaan: dat is belangrijk voor
de talentontwikkeling van elk kind. Dat
moet een kernkwaliteit van Zutphen
worden'.

Jongeren ver-
velen zich op
het skatepark
van Leesten
geen moment.
Vandaag ne-
men ze een
videoclip op
voor school.
'En als het re-
gent mevrouw,
schuilen we bij
de Jumbo!'

"Ik verbaas me erover
dat je nog met de auto
kunt rijden in sommige
straten in het centrum.
Die moeten we gewoon
autovrij maken."

"Met recreatie en
(dag)toerisme kunnen we in
de toekomst
veel meer geld verdienen.
Daar moeten
we in investeren."

'Toeristen komen hier
volgens mij niet om 'te
shoppen' maar om te
genieten van de eigenheid
van de boetiekjes en lekker
koffie te drinken bij bijvoor-
beeld de Pelikaan. Zutphen
biedt kwaliteit van leven.'

"Zutphen moet de economische kansen op het gebied van duurzaamheid en innovatie de komende jaren echt gaan pakken!"
-Annelies de Jong, wethouder

WERK & INKOMEN

Vrijwel iedereen lijkt het er over eens dat duurzaamheid en innovatie belangrijke thema's zijn voor de toekomst van de Zutphense economie. Ondernemers zien hier voor zichzelf een belangrijke initiërende rol, maar verwachten van de gemeente goede randvoorwaarden en een (soms) meer meedenkende overheid. Maar ook over de aanpak van leegstand en het verbeteren van de infrastructuur werd veel gezegd. De 'lege plekken' in de stad doen afbreuk aan de wens voor een bruisende binnenstad 'met een eigen gezicht' in een historisch decor. Een belangrijk pleidooi werd gehouden voor meer samenwerking tussen ondernemers onderling en gemeente. Er zijn verschillende netwerken (Zutphen in Bedrijf, Zutphen naar Olympisch Niveau, CVJO, Atelier 3D, de Zutphense munt etc.) maar het overzicht blijft lastig en samenhang ontbreekt.

Welke onderwerpen vindt de Zutphense gemeenschap belangrijk?

Duurzaamheid en innovatie

Suggesties variëren van broedplaatsen voor innovatieve en duurzame ondernemers, duurzaam toerisme dat de kansen van de groene omgeving benut en het vormen van een demonstratieplatform waar high-tech toepassingen en sociaal duurzame ideeën in de praktijk getoetst worden. Dat kan zijn met nieuwe vervoerconcepten (post bezorgen met elektrisch aangedreven voertuigen), innovaties rondom zorg en welzijn (ICT en techniek, maar ook vernieuwen door slimmer te organiseren en de mens centraal te stellen), met nieuwe initiatieven of door lokaal in te kopen (personeel en producten zoveel mogelijk uit de regio). Het besef dat de bevolking van Zutphen en omstreken behoorlijk milieubewust is vormt een goede basis om nog verder te verduurzamen. Als knelpunt wordt ervaren dat er zonder een hoge school of universiteit weinig instroom van innovatieve jongeren is.

"We moeten veel meer doen met het water in Zutphen: als toeristische trekpleister, maar ook als middel van vervoer."

Onderwijs

Zoals hiervoor aangegeven past Hoger Onderwijs bij verschillende ambities van Zutphen.

Het brengt studenten, werkgelegenheid en daarmee innovatie en reuring in de stad. Suggesties die gedaan zijn variëren van het starten van een Business Universiteit, het binnenhalen van een dependance van een Hogeschool in de buurt (Arnhem, Deventer) of het specialiseren in bijzondere praktijkervaringen zoals bijvoorbeeld al gebeurt rond het Cellofestival. Sommigen zien een terugkeer van ambachten als economische kracht en zien dat Zutphen daarbij kansen heeft als oude Hanzestad.

De binnenstad en de IJssel

Vrijwel iedereen ziet hierin sterke punten van Zutphen, een prachtig decor dat veel kansen biedt.

* De binnenstad moet levendiger worden door winkels, horeca, theater en film. Het decor leent zich heel goed voor Het Nieuwe Winkelen, waarbij slimmer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om offline en online winkelen te combineren.

* De IJssel biedt kansen voor het toerisme (bijvoorbeeld terrassen aan de haven), met name in het centrum. Maar ook breder zijn er kansen om het water in de stad uit te nutten: de Berkel en delen van de oude Waterlinie. De Fluisterboot is een voorbeeld waarin water, duurzaamheid en toerisme gecombineerd worden.

* Winkelstraten en -gebieden dreigen 'vlekkelig' te worden doordat er stukken leeg staan. Sommigen stellen voor dat de gemeente hier actief in investeert. Anderen stellen een 'leegstandsbelasting' voor. 'Dan gaan de eigenaren vanzelf wel voor lagere prijzen verhuren!' Lastig is dat sommige winkelcentra of delen van de binnenstad geheel in handen zijn van één investeerder(sgroep), die alleen naar de opbrengsten kijkt.

Infrastructuur en parkeren

* De ontsluiting van de gemeente is zeer belangrijk om (grotere) ondernemingen te trekken of voor de stad te behouden. De investeringen van de afgelopen jaren worden als verbeteringen gezien, 'maar we zijn er nog niet'. Op dit onderwerp is, ook in regionaal verband met de Stedendriehoek, blijvend aandacht nodig.

* Parkeren in de binnenstad. De één pleit voor een autovrije binnenstad met gratis parkeren langs de randen, waarbij gemeente en ondernemers samen de kosten dragen. Een ander pleit voor parkeergarages om de openbare ruimte te ontlasten.

Op 21 november werd aan circa 60 ondernemers gevraagd: stel, u kunt namens de gemeente 100.000 euro besteden om Zutphen in 2025 een betere uitgangspunt te geven op het gebied van werk en inkomen, waar geeft u dat aan uit?

Innovatie & duurzaamheid	24%
Infrastructuur	19%
Aanpak leegstaande winkels en kantoren	19%
Overige	15%
Beroepsonderwijs	10%
Citymarketing	9%
Binnenstadsmanagement	3%

"We zitten in een transitie: mensen kopen meer via internet en dat heeft gevolgen voor hoe we onze winkels en binnenstad moeten inrichten: beleving en specialisme worden cruciaal."

Citymarketing

Voor veel van de genoemde punten geldt dat mensen vinden dat Zutphen zichzelf beter moet verkopen. De term Citymarketing, hoe beladen ook volgens sommigen, wordt daarbij meestal gehanteerd.

Informatiebronnen

Er is op de brede discussieavond van 17 september in één van de marktkramen uitgebreid gesproken over werk en inkomen. Op 21 november is er in samenwerking met Ondernemers in Bedrijf Zutphen een drietal workshops verzorgd met ruim 60 ondernemers, variërend van fotograaf tot autodealer, van speciaalzaak tot horecazaak en van vastgoed-ondernemer tot bedrijvendokter. Naast de beide grote bijeenkomsten is met diverse ondernemers gesproken in verschillende winkelcentra en op straat.

"Leegstand: daar moet de gemeente geen geld in stoppen, hoor. Ze moeten juist belasting heffen op leegstand, dat vormt pas een goede prikkel om ruimte te bieden aan startende ondernemers."

JONGEREN

Over de toekomst

*"De volgende generatie weet echt wat ze wil."
-Eri Willeumier, wethouder*

Een visie voor de stad gaat nadrukkelijk ook over de volgende generaties. Daarom is ook in dit traject uitgebreid met kinderen en jongeren gesproken. Op openbare basisschool De Parel kregen Burgemeester Arnold Gerritsen en wethouder Eri Willeumier een stortvloed aan presentaties over zich heen van de leerlingen van groep 7/8. De kinderen hadden een duidelijke mening over hun stad van de toekomst:

Zutphen moet een groene, schone en milieu-vriendelijke stad blijven, met veel aandacht voor de mooie gebouwen en ruimte voor dieren.

"Waarom zijn hier niet veel meer elektrische laadpalen?"

We willen goede voorzieningen...

"Supermarkten en winkels moeten er straks voldoende zijn, naar een andere stad gaan om eten te kopen is namelijk niet zo fijn."

Uitbreiding van openbaar vervoer.

"Vroeger liep er een tramlijn van Zutphen naar Emmerik. Waarom investeren we niet in een nieuwe lightrail en maken we o.a. een nieuw station De Zuidwijken?"

Verder gaven een aantal kinderen aan wel wat te zien in een hogeschool of Universiteit in Zutphen:

"Dan hoef ik niet te verhuizen als ik later ga studeren."

Uitdagende speelplekken.

"Voor kinderen van mijn leeftijd zou het in 2025 leuk zijn als er wat meer grote en 'wilde' speelplekken zouden zijn. Het zou fantastisch zijn als je van de ene speelplek met een lange glijbaan bij de andere uit zou komen!"

Het is belangrijk dat kinderen in de toekomst muziek blijven maken en zingen. Zo kun je je gevoel ook uiten, aldus 3 meiden:

"Wij zingen een lied, omdat we ons dan altijd heel blij voelen en hopen dat we ook in 2025 nog zo blij zijn."

Bij basisschool OBS de Parel werd niet alleen met de kinderen, maar ook met de ouders gesproken. Zij hadden uitgesproken ideeën over onderwijs:

"Kleinere scholen moeten blijven bestaan: dat is belangrijk voor de talentontwikkeling van elk kind. Dit moet een kernkwaliteit van Zutphen worden."

EN WAT VINDEN DE MIDDELBARE SCHOLIEREN?

Echt uitgaan doen ze niet in Zutphen, maar in Arnhem, Utrecht of zelfs Amsterdam. In Zutphen is het meer chillen met vrienden, lekker relaxed... En ook winkelen doen ze liever in de grote stad. Aan hen zijn de smaakvolle boetiekjes met een eigen gezicht en relatief hoge prijzen niet zo besteed. De komst van grote modeketens wordt toegejuicht:

"Nu er een H&M is vind ik het wel weer leuk om te winkelen in Zutphen!"

Studenten van het Isendoorn College zijn over het algemeen tevreden over Zutphen. Een stoere jongen roemt de rust:

"Hier gebeurt niks, in de grote stad komt er soms wel 3x per nacht een auto met loeiende sirene langs."

En de jongens en meiden amuseren zich ook wel:

"Er is in de zomer genoeg te beleven, in elk dorp is er wel een feest in het weekend."

Het idee van een hogeschool of Universiteit in Zutphen moet nog even landen:

"Als ze van Zutphen een studentenstad willen maken, moeten ze eerst maar zorgen dat er wat te beleven valt!"

Maar het idee om lekker thuis te blijven wonen terwijl ze studeren vinden sommigen aanlokkelijk:

"Ik ga studeren in Arnhem, maar blijf dan wel lekker thuis wonen!"

2

"Benut het bestaande en vernieuw – dat vond ik een goed advies."

-Arnold Gerritsen, burgemeester

IDENTITEIT, IMAGO & VOORZIENINGEN

Veel mensen uit de Zutphense gemeenschap zijn erg positief over de sterke punten die binnen de gemeente te vinden zijn. Ze noemen daarbij bijvoorbeeld de historische binnenstad en de ligging aan de IJssel, de menselijke maat, de gemoedelijke sfeer, de vele kleine winkeltjes of de bijzondere kern van Warnsveld.

De analyse van Atlas voor Gemeenten op het gebied van wonen wordt vrijwel elke keer bevestigd: de gemiddeld iets grotere woningen, gecombineerd met de voorzieningen in de stad en het groen in de directe omgeving maken de waardering hoog. Daarom hebben veel mensen er bewust voor gekozen in de Zutphense regio te gaan wonen.

Maar er zijn ook kritische kanttekeningen over Zutphen te horen. Het meest in het oog springen opmerkingen over het afkalvende winkelbestand in alle winkelcentra, kritiek op de dienstverlening door het gemeentelijk apparaat en het langs elkaar werken van veel organisaties. Ook zijn er zorgen, zoals over het vertrek van de rechtersopleiding. Wat vult het gat op van Zutphen als stad van vrede en recht? Ook zien mensen met lede ogen het vertrek van grotere bedrijven aan, wat komt daarvoor in de plaats?

Wat daarnaast opvalt is dat veel mensen het idee hebben dat de gemeente Zutphen relatief onbekend is. De charme van de oude centra van Zutphen en Warnsveld wordt door sommigen omschreven als 'het best bewaarde geheim van Nederland'. Of dat erg is? Veel mensen ervaren zich deelgenoot van een geheim en zien dat ook als een kwaliteit. Maar anderen vinden dat daardoor kansen blijven liggen om het voorzieningenniveau te verhogen, vernieuwende ideeën van ondernemers te realiseren en meer werkgelegenheid en inkomsten uit toerisme te halen.

"Zutphen is versnipperd; de gemeente moet keuzes maken voor de toekomst, er zijn veel plannen maar weinig daadkracht."

Zutphen is prachtig, maar....

Er is nog wel van alles te doen om in 2025 een vitale stad te zijn:

* Ruimte voor initiatieven van burgers en ondernemers

In veel gesprekken wordt hier om gevraagd. Dat vraagt ook om een heldere rol van de gemeente. Is die een toetsende, kaderstellende, ondersteunende of veel meer een stimulerende, meedenkende? Het antwoord lijkt voor de hand te liggen, maar onder welke voorwaarden kan dit ook waargemaakt worden? Hoe moet dat, terwijl tegelijkertijd de gemeentelijke capaciteit afneemt (minder mensen en minder geld)? Wellicht biedt ICT goede mogelijkheden?

"De Achterhoek zit als een mooie promotionele geschenkverpakking om de stad Zutphen."

"Kansen benutten door samenwerken!"

* Stads promotie of citymarketing

Moet dit meer, samenhangend en wellicht campagnematig gebeuren? Of is het voldoende de verschillende initiatieven te laten bloeien? Er is in het verleden het nodige geprobeerd en dat heeft – zo is geconstateerd – gevoeligheden opgeleverd. Maar toch vragen veel mensen uit de Zutphense gemeenschap om een beter zichtbare stad, die de schroom van zich afwerpt. En veel mensen geven ook aan daar best actief in mee te willen denken en doen. Er ligt hier een groot potentieel om benut te worden.

* De kracht van het oude verbinden met het nieuwe

Vrijwel iedereen is het er over eens dat de oude kernen van Zutphen en Warnsveld een prachtig decor bieden voor winkels, festivals, wonen, muziek, kunst en beleving.

Veel mensen noemen het dan ook de uitdaging om het bestaande beter te benutten (voorkom leegstand, zorg voor langere openingstijden, stimuleer eigenaren van gebouwen om als ambassadeurs mensen gastvrij te ontvangen) en tegelijkertijd te vernieuwen (door ambachten te laten opbloeien in een modern jasje, bedrijvigheid, muziek en recreatie).

Maar ook de andere kernen hebben zo hun eigen kwaliteiten, zoals bijvoorbeeld De Hoven en De Mars. Die zijn wellicht meer lokaal, maar ook zeer waardevol.

Voorzieningen op orde: onderwijs prioriteit

Als mensen uit Zutphen namens de gemeente geld mogen uitgeven aan voorzieningen, blijken zij onderwijs veruit het belangrijkste te vinden, dat geldt ook voor de nieuwkomers (mensen die in het afgelopen jaar in Zutphen zijn komen wonen). Opvallend is dat nieuwkomers daarnaast relatief veel aandacht vragen voor kunst en cultuur. Ook zorg en welzijn wordt belangrijk gevonden. Uit de toelichting van mensen blijkt dat zij het belangrijk vinden dat de jeugd kansen krijgt zich breed te ontwikkelen. In de categorie 'overige' noemen mensen zaken als citymarketing, toerisme en duurzaamheid. Hiermee hopen zij meer levendigheid in de stad te stimuleren, waardoor er meer werk komt.

Informatiebronnen

Op 17 september beantwoordden ruim 50 mensen de vraag in welke voorzieningen de gemeente Zutphen het beste kon investeren. Op 9 oktober werd dezelfde vraag aan nieuwkomers gesteld en gaven ongeveer 20 mensen antwoord. Dit is het beeld dat daaruit oprijst.

	17 september (alle bewoners welkom)	9 oktober (nieuwe bewoners)
Onderwijs	28%	27%
Kunst & Cultuur	18%	26%
Zorg & Welzijn	15%	17%
Bewonersinitiatieven en wijkcentra	14%	8%
Sport & recreatie	3%	8%
Verenigingsleven	5%	6%
Overige	17%	8%

De identiteit en het imago van de gemeente Zutphen en haar wijken komt eigenlijk in elk gesprek aan de orde. Het meest expliciet gebeurde dat op twee grote bijeenkomsten (17 september, ruim 150 deelnemers aan talkshow en markt en 9 oktober op de avond voor nieuwkomers). Daarnaast gebeurde dit in de ruim 50 straatinterviews die in de wijken zijn gehouden. Ook in de andere bijeenkomsten rondom kunst en cultuur, werk en inkomen, zorg en welzijn en tijdens het burgemeestersdiner, kwamen imago en identiteit van Zutphen aan de orde.

"Kunst en cultuur maken de
ziel van Zutphen."

-Hans la Rose, wethouder

KUNST & CULTUUR

Een gevarieerd aanbod van kunst en cultuur bepaalt de sfeer in Zutphen. En het maakt burgers ook bewust van de schoonheid van de plek waar ze wonen. Dat Zutphen een bijzondere stad is, daar zijn velen het over eens. Wát dat speciale is vinden mensen lastig onder woorden te brengen: het heeft te maken met bijzondere evenementen als bijvoorbeeld het cellofestival, het grote aanbod aan galeries en exposities, de aandacht voor levensbeschouwing, de monumentale binnenstad.... Sommigen noemen de kunsten in Zutphen de spiegel van de ziel van de stad. Wat het ook is, veel Zutphenaren vinden dat het beter bekend moet worden: Zutphen is nog teveel het best bewaarde geheim uit het Oosten. Maar Zutphen 'op de kaart zetten' klinkt weer zo als een marketing-truc, dat past hier niet. Het is meer op een kwalitatieve manier zichtbaar maken wat er al is. En iedereen die dat wil kan daar actief in zijn. Wie aan de toekomst werkt op het gebied van kunst en cultuur in Zutphen, zet vooral in op educatie, zichtbaarheid en professionalisering.

*Maak zichtbaar wat er gebeurt en
communiceer daarover*

'Kunst is van zichzelf al communicatie', zo merkte een kunstenaar op. Wie daarbij de meest actieve rol moet spelen hangt af van het evenement en de kunstenaar zelf. Voor gezichts-bepalende, hoog kwalitatieve evenementen als bijvoorbeeld het cellofestival mag de gemeente best wat meer investeren, maar kunstenaars zelf hebben ook een belangrijke rol in het uitdragen van hun werk.

Storytelling

Storytelling is een begrip dat in dit kader regelmatig valt: maak een verhaal dat mensen graag willen horen. En verschillende verhalen kunnen heel goed naast elkaar bestaan en elkaar versterken. Laat 1000 bloemen bloeien, zo is de algemene opinie, maar zorg wel dat er enkele opvallende bloemen tussen staan. Die bloemen kunnen monumenten zijn, maar ook gezichtsbepalende evenementen die Zutphen op de kaart kunnen zetten.

Cultuureducatie

Een rijke cultuur begint bij goede cultuureducatie, zo valt bij velen te beluisteren. Zo stimuleer en ontdek je talent. Maak daarbij wel verschil tussen amateurkunst en professionele kunst en cultuur. Deze twee kunnen heel goed naast elkaar bestaan en elkaar positief

beïnvloeden, maar hebben wel andere kenmerken en andere randvoorwaarden nodig.

De popcultuur

De popcultuur zou een wat steviger bodem in Zutphen kunnen krijgen. Zo missen muzikliefhebbers een podium voor jonge popartiesten. Een poppodium zal ook een aantrekkingskracht hebben voor jonge mensen, en biedt hen de kans mee te bouwen aan de Zutphense cultuur. Het Koelhuis zou dienst kunnen doen als podium (en heeft dat onlangs met de verkiezing beste singer-songwriter ook gedaan), maar het kan ook op een andere plek. De gemeente zou bijvoorbeeld kunnen zorgen voor voldoende oefenruimtes.

"Vertel niet aan een ander wat je moet
doen, maar doe het zelf."

Ondernemerschap en kunst en cultuur

De lege panden in de binnenstad kunnen heel goed dienst doen als pop-up galeries voor (jonge) kunstenaars. De huidige huurtarieven liggen daarvoor te hoog, maar wellicht zijn andere creatieve combinaties mogelijk. Een kroeg en kunstgalerie, bijvoorbeeld, kan goed samengaan. Belangrijk daarbij is dat mensen zelf initiatief nemen en niet dat anderen gaan vertellen wat kunstenaars moeten doen.

Overweeg één of meer kunstuitingen als boegbeeld te gebruiken en maak daarvan dan een leidend thema. Het Cellofestival heeft bijvoorbeeld de ambitie uit te groeien tot een doorlopend programma in Cellostad Zutphen, waarbij de cello ook een rol in het dagelijks leven (huwelijk, feest, begrafenis, etc.) speelt. En waarbij internationaal talent de kwaliteiten van de stad benut om zich verder te ontwikkelen als muzikant.

Omdat er zoveel kunst en cultuur in Zutphen is, ook buiten het oude stadscentrum, zou een digitaal informatiepunt kunnen helpen om mensen met elkaar te verbinden.

*"Maak een proactieve vergunning zonder aanvrager: we
hebben een vergunning
voor een festival in juni: wie biedt?"*

Rol van de gemeente

Kunst en cultuur is in eerste instantie iets van de mensen in de gemeente. Iedereen kan stadsambassadeur zijn en mensen gastvrij ontvangen. Ook de horeca en bijzondere gebouwen – die wellicht juist meer op zondag open moeten – kunnen daar een rol bij spelen. Maar de gemeente heeft ook een belangrijke functie. Door het stimuleren van educatie, van evenementen en bovenal het leggen van verbindingen. Een andere rol van de gemeente ligt in het mogelijk maken van evenementen. Bij het bepalen van regels en vergunningen moet een balans gevonden worden tussen overlast en plezier. Maar met creativiteit van alle betrokkenen zou er meer mogelijk moeten zijn, denken veel mensen.

"Maak een boegbeeld van het
cellofestival."

Informatiebronnen

Er is op de brede discussieavond van 17 september in één van de marktkramen uitgebreid gesproken over kunst en cultuur. Op 5 november is er het Koelhuis een speciale 'Soulkitchen' georganiseerd waar bijna 50 vertegenwoordigers aanwezig waren uit de wereld van kunst, cultuur en levensbeschouwing.

BURGEMEESTERSDINER

Op 3 november vond een zogenaamd burgemeestersdiner plaats, een speciaal diner waar Zutphenaren die ook landelijke bekendheid genieten en landelijke bekende mensen die een bijzondere band met Zutphen hebben door de burgemeester voor waren uitgenodigd. De maaltijd bestond uit een variëteit aan eenvoudige lokale lekkernijen, uitgevoerd door Zutphense koks en cateraars. Met de deelnemers is over de verschillende thema's gesproken.

Imago en identiteit

Zutphen heeft een imagoprobleem, daar moet wat aan gebeuren. Kunst en cultuur kunnen daarbij helpen, maar maak wel keuzes! Mik voor Zutphen meer op kwaliteit, dan op kwantiteit: richt je op de elite. Cultuur trekt nu eenmaal mensen aan die iets te besteden hebben. Het Cellofestival en 'Gast in Zutphen' zijn goede voorbeelden. En maak voor evenementen meer gebruik van lege monumenten.

"Leg contact met de Paul Getty-foundation: die is op zoek naar een nieuwe vestigingsplaats van waaruit zowel Nederland als Duitsland kan worden bediend."

Kunst en cultuur

Het beeld van Zutphen wordt bepaald door de historische binnenstad en de ligging aan de IJssel. Probeer het centrum te vergroten door de IJssel en de aanloopstraten erbij te betrekken. En maak meer werk van de bijzondere geschiedenis van Zutphen. Maak het breder dan alleen de Middeleeuwen maar zet ook in op de meest recente (oorlogs) geschiedenis: de belangstelling voor de recente geschiedenis neemt nog steeds toe. Maak de verhalen zichtbaar; zet in op het 'beleefbaar' maken van de geschiedenis! Daarvoor moet wel het een en ander gebeuren, zoals bijvoorbeeld ruimere openingstijden en een grondige herscholing van de stadsgidsen. Zorg er echter wel voor dat Zutphen niet stil blijft staan, we moeten geen openluchtmuseum worden. In historische panden moet gewoon worden gewoond en gewerkt.

Toerisme

De strategische samenwerking met Deventer en andere Hanzesteden op toeristisch gebied zou

moeten worden versterkt. Een ander aantrekkelijk toeristisch thema is het opwaarderen en onder de aandacht brengen van de oude route Arnhem - Zutphen (de weg van 100 heerlijkheden). Let er dan wel op dat je de eigen 'parels' veilig stelt, wees onderscheidend en koester de schoonheid. Zorg voor voldoende en goede 'camperplaatsen' en creëer een stadscamping à la Deventer.

"Probeer om een 'ketting over het jaar' te leggen van evenementen, bijvoorbeeld 6 keer per jaar een evenement rondom thema's als cultuur, culinair, juridisch, historisch, muzikaal, literair, spiritualiteit erfgoed."

Economie en werkgelegenheid

Er is verontrusting over het vertrek van een aantal justitiële instellingen als het Openbaar Ministerie en het studiecentrum rechtspleging. Hier moet iets voor in de plaats komen. Gedacht wordt daarbij aan het weer aantrekkelijk maken van het 'werken met de handen', Zutphen als ambachtsstad en maakindustrie.

Onderwijs

Het ontbreken van een HBO-opleiding wordt als een gemis ervaren. Deze opleiding zou zich dan met name moeten richten op 'niches' passend bij Zutphen zoals restauratiewerk, ambachten, een archiefopleiding, etcetera. Deze opleiding zou ook heel goed een dependance van een Hogeschool uit de buurt kunnen zijn. Daarnaast werd ook de wens uitgesproken voor meer praktisch, technisch gericht onderwijs.

"Er zijn tegenwoordig zonnepanelen verkrijgbaar met het uiterlijk van antieke dakpannen!"

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een actueel thema waar Zutphen meer mee moet doen. Er is een internationale beweging ontstaan 'Go fossil free' waar gemeenten als Oxford in Engeland en Münster in Duitsland bij aangesloten zijn. Zutphen zou dit voor Nederland kunnen doen om er zo ook landelijk mee te scoren. Zutphen zou daarbij specifiek haar aandacht kunnen richten op het thema duurzaamheid en monumentale panden.

"Waarom werven we niet actief in de Randstad om mensen met jonge kinderen of mensen met zicht op het pensioen en de wens voor een prettig leefklimaat onze kant op te krijgen?"

"In het Zutphens model gaat het om sociaal betrokken, ondernemende mensen die succesvol verbindingen aangaan tussen mensen en organisaties."

-Patricia Withagen, wethouder

ZORG & WELZIJN

1 In 2025 staat de burger met een zorgbehoefte grotendeels aan het stuur bij zorg en welzijn. Hij of zij bepaalt welke kwaliteit van diensten afgenomen wordt en er valt ook te kiezen. Dat geldt voor het wonen, de dagbesteding, het eten, etc. Veel van wat nu zorg heet is daarom in 2025 een consumptiegoed geworden. Mensen hebben ook veel meer betrokkenheid bij de dingen die ze kopen of de diensten die ze afnemen: ze betalen zelf (mee). Dit zal in de komende jaren alleen maar toenemen. Is het nu nog zo dat cliënten schrikken als hen een keuzevraag wordt voorgelegd, in 2025 zal dat de norm zijn. Mensen zullen kiezen voor menselijke aandacht, hoogwaardige specialisten en technieken die het leven gemakkelijker maken.

Belangrijke trends en ontwikkelingen

Er verandert veel en dat gaat snel en dat brengt veel onzekerheden met zich mee. Maar we weten ook een aantal dingen wel. De belangrijkste trends en ontwikkelingen waar rekening mee moet worden gehouden:

Vergrijzing én ontgroening.
Het aantal 85+ers verdubbelt ruimschoots in de komende tien jaar.

De burger betaalt én bepaalt steeds meer.
De overheidsuitgaven blijven naar verwachting ongeveer op hetzelfde niveau, maar de totale zorguitgaven verdubbelen.

Meer burgerinitiatieven en overheidsparticipatie.
Er komen steeds meer initiatieven van burgers zelf, die de rol overnemen van andere partijen, zoals zorgaanbieders, bedrijven en overheid.

Nieuwe technieken.
De ontwikkelingen gaan razendsnel en zijn ook 'fun'. Robots kunnen basistaken uitvoeren (was opvouwen, schoonmaken), koelkasten kunnen zelf bestellingen doen, door games blijven cliënten actief, 3D-printers bieden totaal nieuwe mogelijkheden.

Zelfstandig wonen.
Zelfstandig wonen is de norm voor zorgbehoevenden, dat vraagt om nieuwe diensten, beschutte sferen.

Veranderende economie.
Meer nadruk op kwaliteit, menselijke relaties en 'slim' delen.

Uitdagingen

De grote trends en ontwikkelingen voor 2025 mogen min of meer duidelijk zijn, hoe het precies zal uitpakken is nog onduidelijk. Een belangrijke vraag is welke keuzes mensen straks precies gaan maken. En daarnaast is het de vraag of grote zorg- en welzijnsorganisaties voldoende toegerust zijn op de veranderingen. De medewerkers die met de cliënten samenwerken ervaren soms dat ze te maken hebben met verschillende realiteiten: van de eigen organisatie, van de ICT en van de cliënten zelf. Daarom stellen sommigen dat alleen kleinere organisaties, waar mensen elkaar en de cliënten kennen, zullen overleven. In ieder geval wordt ondernemerschap in de zorg steeds belangrijker. Het wordt waarschijnlijk ook normaler dat mensen met professionele zorg geld verdienen. Bij burgerinitiatieven is het dilemma dat het aan de ene kant een goede ontwikkeling is dat mensen het initiatief nemen, maar er bestaat ook een risico voor mensen die niet zo makkelijk meekomen. Hoe blijven zij aangesloten?

*"We organiseren een rollatorrace.
Nu trainen onze cliënten al voor het
landelijk kampioenschap."*

Het ideale 'Zutphense model' in toverwoorden

De uitgangssituatie van Zutphen is eigenlijk heel goed. Er zijn veel kleinschalige initiatieven, waarbij sociaal bewogen ondernemers producten en diensten ontwikkelen die zonder subsidies kunnen bestaan. Daarnaast is de grootte van de stad en de heersende sociale mentaliteit een grote kracht. Je zou kunnen spreken van het Zutphense model. Daar mag de Zutphense gemeenschap best eens wat minder bescheiden over zijn. Het Zutphens model kan uitgroeien tot een kernkwaliiteit van de stad, die ook regionale en wellicht zelfs landelijke navolging kan krijgen. Natuurlijk, het is niet allemaal perfect en moet verder worden uitgebouwd, maar toch menen we dat we de contouren kunnen schetsen van het ideale 'Zutphense model':

Verbinden. Mensen werken samen in nauw contact met elkaar.

De cliënt als basis. De mensen krijgen de ruimte om hun eigen kracht in te zetten.

Groot in kleinschaligheid. Kleine teams van professionals die elkaar kennen.

Werken vanuit passie. Wat mensen doen, vinden ze vanzelfsprekend.

Ondernemen. Geen grote gebaren, maar kleine en nauwkeurige stappen. Leren door te doen.

Delen. Mensen die succesvolle verhalen aan elkaar vertellen, met elkaar delen.

Door het 'Zutphense model' verder uit te bouwen kunnen veel veranderingen in systemen worden opgevangen en blijven mensen de maatstaf van het handelen. En dat is een belangrijke voorwaarde voor een goed zorg- en welzijnsysteem, ook in 2025.

*"Ik geloof in kleinschalig, waar mensen
elkaar nodig hebben."*

Rol van de gemeente

In 2025 is de gemeente niet sturend, maar volgend en ondersteunend. De schaal van de overheid zal zich passen aan de rol die zij moet vervullen: daarom zal zij in veel gevallen regionaal georganiseerd zijn en tegelijkertijd dichtbij huis en de mensen blijven. Bij burgerinitiatieven zullen we ook een meer participerende en faciliterende overheid zien. Uiteraard moet zij wel de toegankelijkheid voor maatschappelijk kwetsbare mensen bewaken.

M. Mout

Informatiebronnen

Er is op de brede discussieavond van 17 september in één van de marktkramen uitgebreid gesproken over zorg en welzijn. Op 29 november vond in 't Atrium een huiskamergesprek plaats waaraan bijna 25 professionals deelnamen.

*"We moeten mensen het vertrouwen
geven dat ze het zelf kunnen."*

TOT SLOT: *De expositie in het stadhuis!*

"Zutphen, stad met idealen."

"Reinwardt Academie approves!"

"Onze complimenten: Zutphen heeft echt geluisterd."
- team en leerlingen OBS de Parel

"Gemeente Zutphen: jullie moeten Warnsveld niet links laten liggen. Niet moeilijk doen en gewoon (weer) een vrijmarkt toestaan: daar komen ook veel Zutphenaren op af!"

"Dat Zutphen maar nog mooier mag worden. Aan intenties en ideeën zal het in elk geval niet liggen!"

"Ik vind het mooi dat alle dingen serieus worden genomen, ook al komen ze er niet allemaal."

-Arend, groep 8

Zutphen 2025!

Ik droom

Zutphen woont duurzaam

De Hoven woont duurzaam

De Teuge woont duurzaam

Vandaag begon ik met

Zutphen 2025.

"Zutphen 2025. Bijzonder gewoon, gewoon bijzonder."

COLOFON

Dit magazine vertelt het verhaal van het project 'Zutphen 2025. Praat mee!'. Dit project is in opdracht van de gemeente Zutphen uitgevoerd door Rootlink, Douwe Wielenga en Ellen Hiep.

Tekst: Douwe Wielenga en
Ellen Hiep (Rootlink)

Ontwerp: Rosa Goldstein

Opdrachtgevers: Henrike Aarnink en
Henk Sieben (gemeente Zutphen)

Fotografie: Thomas Boelaars

Met dank aan:

Irene Nuijen, Mieke van Tilburg,
Marlies Claassen, Chanti Janssen
(Ondernemers in Bedrijf),
John van Wessel (Koppie Koppie),
Nicolette van Zanten, groep 7 en
8 van OBS de Parel, Marco Mout,
Claasje Reijers (CVJO),
Geesje Philippi (CVJO),
Anouk Wiggers, Jan Terlouw,
Jolanda Withuis,
Henny van der Most, Marc Dullaert,
Willem Frijhoff, Harm Edens,
Noortje van Oostveen
Susan van der Steen,
May's Soulkitchen, Arthur Zimmerlin,
Jo Kloosters, Han van Geel,
Margreeth Maarsingh,
Diederieke Grijns, Astrid Andringa,
Wilma Luchies,
Raymond Schuurman,
Dominique Meijer, Richard Groters
en alle deelnemers aan de
verschillende themabijeenkomsten
en geïnterviewde Zutphenaren.

www.facebook.com/zutphen2025
[#zutphen2025](https://www.zutphen.nl/2025)
www.zutphen.nl/2025

December 2013

